

2020-yil yanvar-may oylarida Jizzax viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasining rivojlanishi hozirgi zamon iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etadi. Iqtisodiyotda xizmatlar o'sishining asosiy omillarini ilmiy bilimlar, nomoddiy shakldagi to'plamlar, axborot texnologiyalari va tadbirkorlik faoliyati integratsiyasi kabi omillar tashkil etadi.

Iqtisodiyotning ushbu sektori turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga olib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ushbu faoliyatning yakuniy natijasi tayyor mahsulot emas, balki ko'rsatilgan xizmatlardir. Xizmatlar nafaqat korxonalariga, balki jismoniy shaxslar - yakuniy iste'molchilarga ham ko'rsatilishi mumkin.

2020-yil yanvar-may oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Xizmatlar sohasi bu — korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil turdagi xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'riladi.

- Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.
- Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

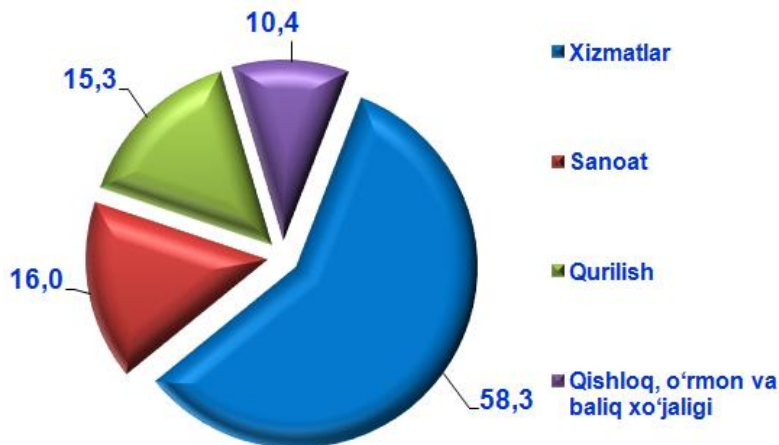
Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni - **10 859** birlikda

Ularning umumiy sonidagi ulushi -
58,3 %

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'atlari -
113,4 %

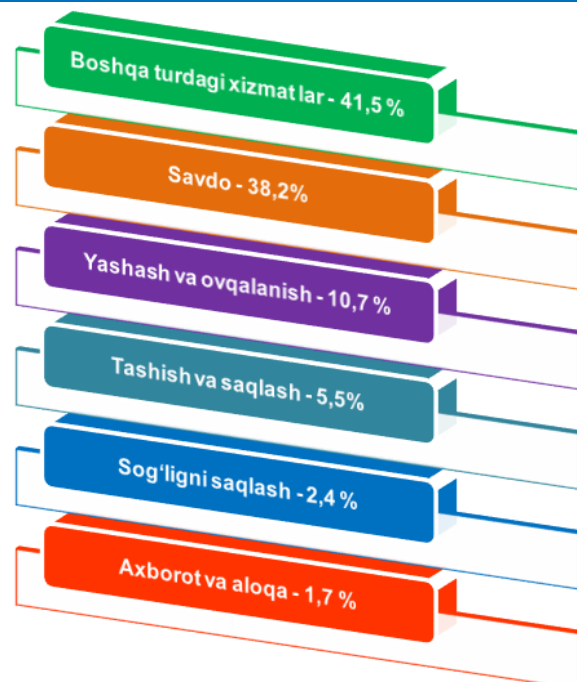
2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning tarkibi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi – 58,3 %, sanoat – 16,0 %, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi sohasi – 15,3 % ga yetdi va atigi 10,4 % i qurilish hissasiga to'g'ri keldi.

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

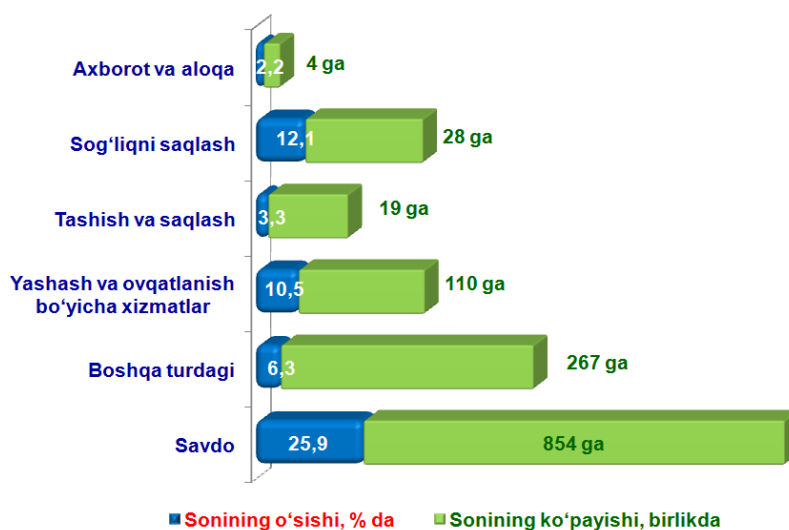
Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida, savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlar yuqori ulushni (38,2 %) egallaydi. Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 10,7 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 5,5 % ga yetdi. Sog'liqni saqlash ijtimoiy xizmatlar sohasida bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning jami xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibidagi ulushi 2,4 % ga teng bo'ldi. Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 1,7 % ni tashkil etdi.

Ma'lumot uchun: 2019-yil 1-iyun holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida 9577 korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatgan. Ularning umumiy tarkibida savdo xizmatlari – 34,4 %, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – 11,0 %, tashish va saqlash - 6,0 %, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – 2,4 %, axborot va aloqa – 1,9 %, hamda boshqa turdagi xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar – 44,3 % ni tashkil etgan.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 1282 birlikka ko'paydi.

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar sonining ko'payishi va o'sishi, % da

(fermerva dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

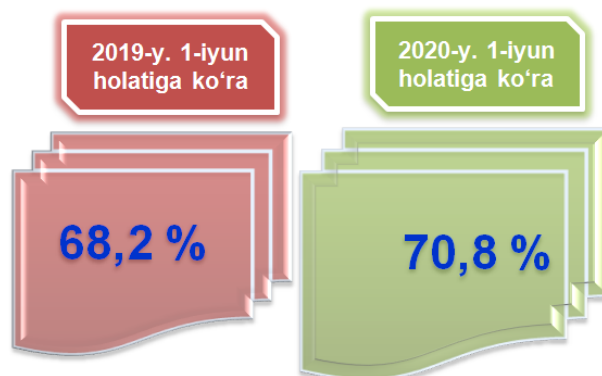
Kuzatilayotgan davrning o'tgan yilga nisbatan savdo faoliyati sohasida yuqori o'sish – 25,9 % ekanligi kuzatildi. Ushbu sohada faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 854 ko'paydi va 4151 yetdi.

Shuningdek, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar bilan bog'liq faoliyatda ham o'sish kuzatildi - 12,1 %. Ushbu sohada faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 28 ko'paydi va 259 mingtani tashkil etdi.

Kichik tadbirkorlik subyektlari milliy iqtisodiyotning ajralmas va muhim bo'lagi bo'lib, ko'plab iqtisodiy va ijtimoiy muammolarni hal qilish, xizmatlarni rivojlantirish hamda insonlarning farovon hayotini ta'minlash uchun yetakchi kuchga aylandi.

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining ulushi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2020-yil 1-iyun holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining hissi 70,8 % ga to'g'ri keladi.

Taqqoslash uchun: 2019-yil 1-iyun holatiga ko'ra, ularning ulushi 68,2 % ni tashkil etdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarining o'sishi, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar umumiy sonining o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

2020- yil 1- iyun holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari to'g'risida ma'lumot
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2020-yil 1-iyun holatiga ko'ra, o'tgan yilning shu davriga nisbatan xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari soni 1149 taga ko'paydi.

Natijada, ularning soni 7684 tani tashkil etdi va o'sishi esa 17,6 % ga oshdi. Faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlarining umumiy sonida xizmatlar sohasida band bo'lganlarning ulushi 50,0 % ga yetdi.

Taqqoslash uchun: o'tgan yilning shu davrida xizmatlar sohasida band bo'lgan kichik korxonalar va tashkilotlar sonining ulushi 50,0 % ekvivalentida qayd etildi.

Hozirgi kunda iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lgan xizmatlar sohasining o'rnini juda katta ahamiyatga egadir.

Dastlabki ma'lumotlar

Koronavirus infeksiyasi (COVID-19) tarqalishining oldini olish hamda, unga qarshi kurashish maqsadida insonlarning harakatlanishiga cheklovlar kiritish va korxonalar faoliyatini to'xtatish orqali misli ko'rilmagan choralar ko'rildi. Bu esa deyarli barcha faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarish va iste'mol hajmlarining keskin qisqarishiga olib keldi va o'z navbatida xizmatlar sohasining rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatdi.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

Natijada, dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2020-yil yanvar-may oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1 766,8 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi bor yo'g'i 191,4 mlrd. so'mga oshdi. Taqqoslama ekvivalentda, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 101,1 % ni tashkil etdi.

O'sish sur'ati
101,1 %

Hajmi 191,4
mlrd. so'mga
oshdi

Xizmatlar hajmi
1 766,8
mlrd. so'm

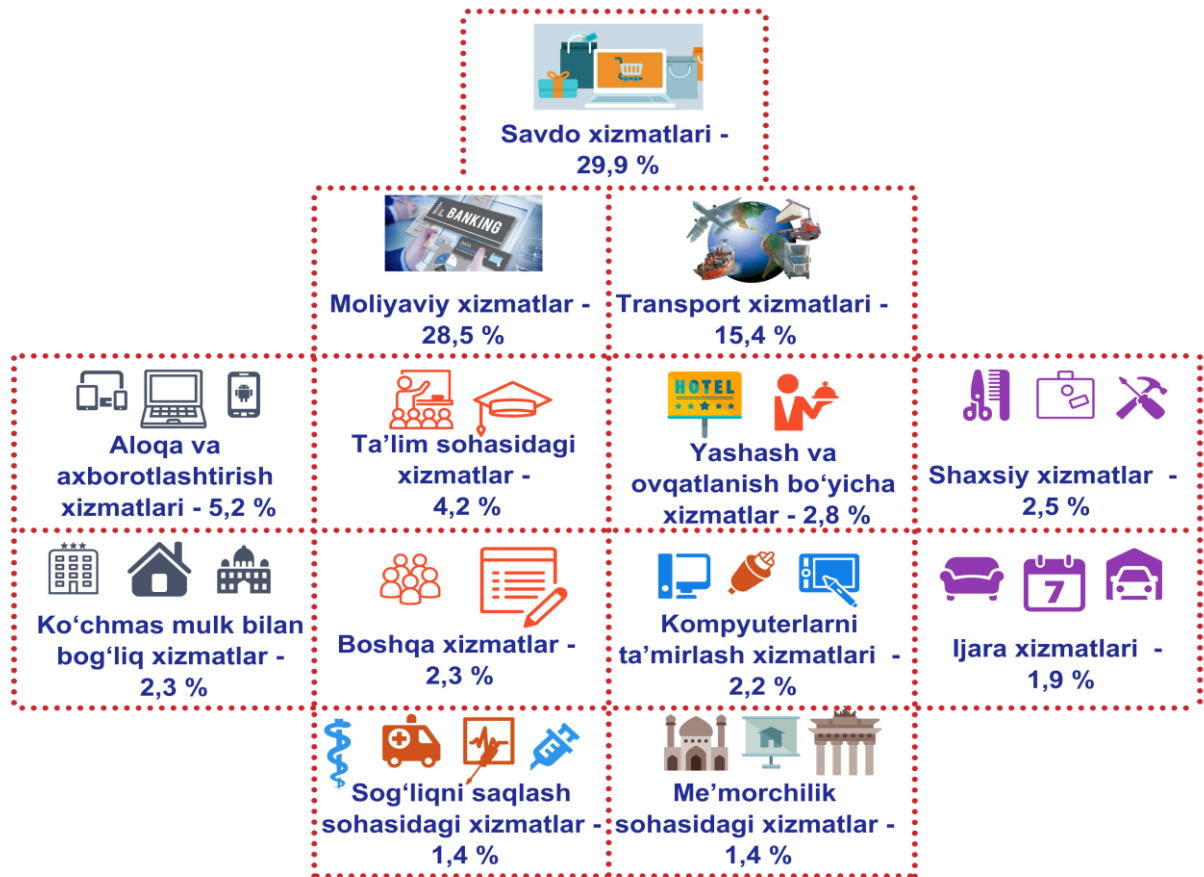
Xizmatlar – iste'molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiruvchi yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari (2020- yil yanvar-may oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
Xizmatlar - jami	1 766,8	101,1
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	92,1	115,7
Moliyaviy xizmatlar	503,0	148,4
Transport xizmatlari	271,7	94,9
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	265,7	94,1
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	49,0	78,1
Savdo xizmatlari	529,1	89,2
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	40,3	77,2
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	74,9	102,4
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	25,4	89,3
Ijara xizmatlari	33,2	83,3
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	38,2	81,3
Shaxsiy xizmatlar	45,2	87,3
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	24,6	58,6
Boshqa xizmatlar	40,1	73,6

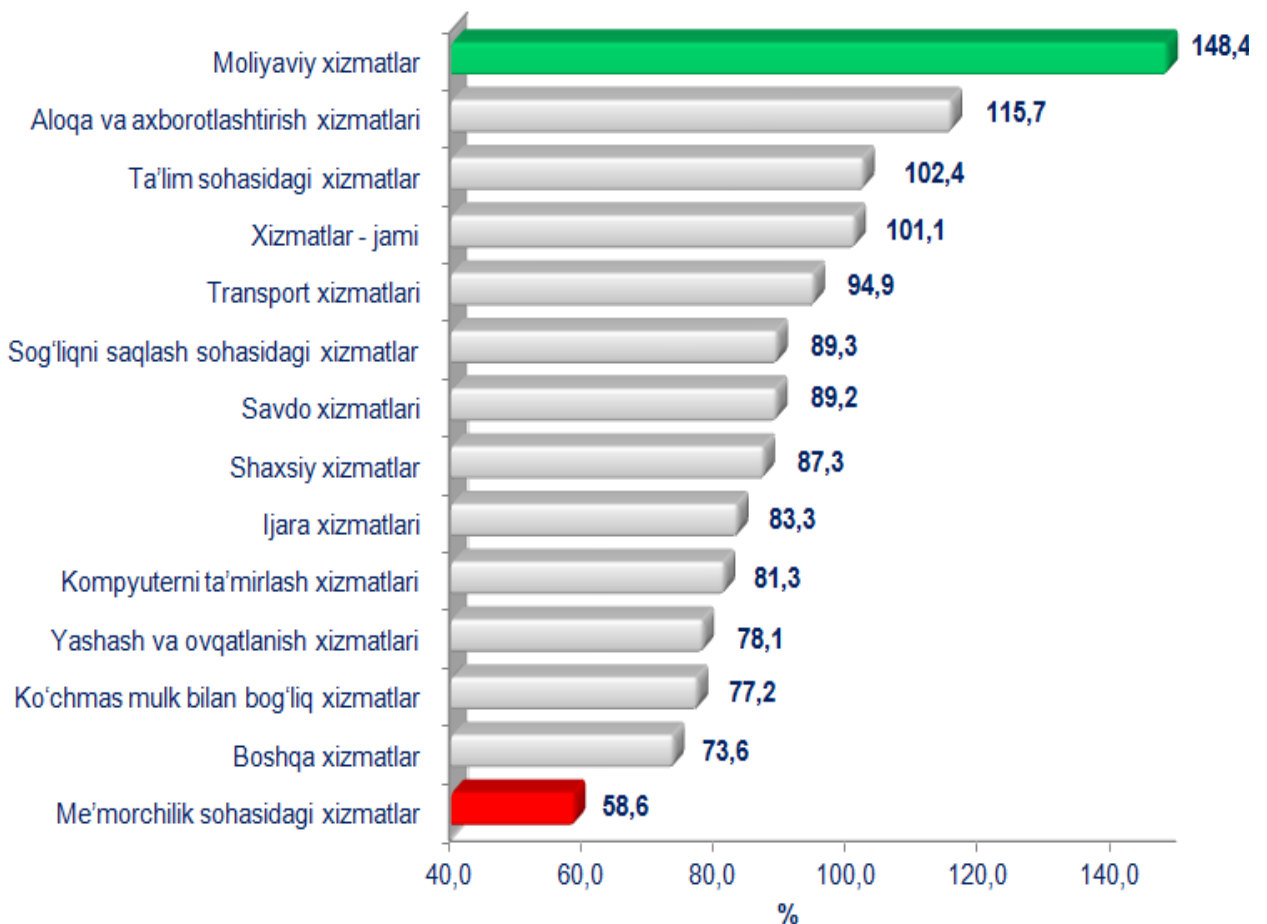
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, % da
(2020-yil yanvar-may oylarida)

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2020-yil yanvar-may oylarida ularning ulushi 29,9 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar moliyaviy xizmatlari (28,5 %), transport xizmatlar (15,4 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (5,2 %) qayd etildi.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'lmagan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi - 1,4 % ni tashkil etdi. Shuningdek, ijara sohasidagi xizmatlar bo'yicha past ulush qayd etildi - 1,9 %, kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar - 2,2 %, shuningdek boshqa va ko'chmas mulk xizmatlarining ulushi - 2,3 % dan qayd etildi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari,
2019-yil yanvar-may oylariga nisbatan % da
(2020-yil yanvar-may oylarida)**

Yuqori o'sish moliyaviy xizmatlar (48,4 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlarida (15,7 %) qayd etildi.

Xizmatlar sohasiga taalluqli bo'lgan boshqa barcha faoliyat turlari bo'yicha o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'atlarining pasayishi kuzatilmoqda.

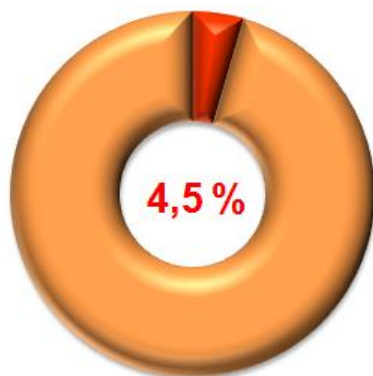
Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'rin tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

2020-yil yanvar-may oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 29,9 % ni tashkil etib, bu 529,1 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

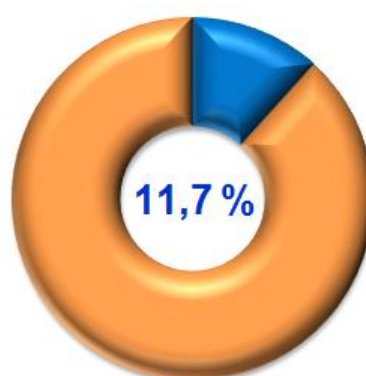
Savdo bu - tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdogaga bo'linadi.

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi, umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rttdan uch qismiga, aniqrog'i 83,8 % iga to'g'ri keladi.

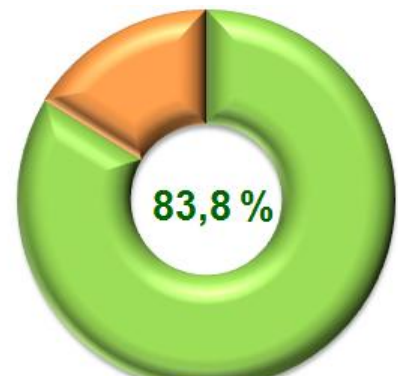
Savdo xizmatlari tarkibi, % da (2020-yil yanvar-may oylarida)

Avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlarini qo'shgan holda

Ulgurji savdo xizmatlari (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari)

Avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar

Moliyaviy xizmatlar
(2020-yil yanvar-may oylarida)

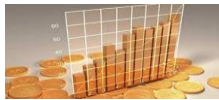
Moliyaviy xizmatlar hajmi
503,0 mlrd. soʻmga teng boʻldi.

Ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi
28,5 % ni tashkil etdi.

Oʻtgan yilning shu davriga nisbatan

199,8 mlrd. soʻmga hajmning koʻpayishi
kuzatildi.

Ularning oʻsishi 48,4 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan toʻlovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash boʻyicha xizmatlari uchun toʻlanadigan haq hisobiga koʻra olinadi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da
(2020-yil yanvar-may oylarida)

92,7 %

Sugʻurta va nafaqa taʼminoti boʻyicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar

4,2 %

Sugʻurta boʻyicha xizmatlar

3,1 %

Yordamchi moliyaviy faoliyat

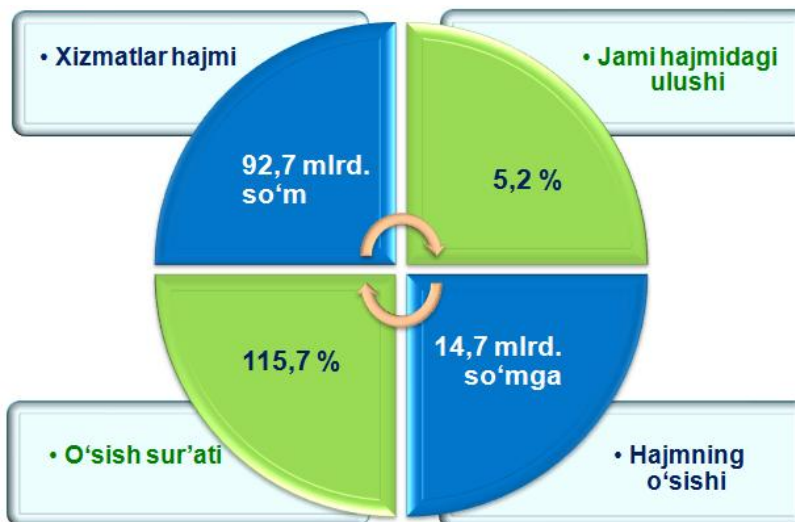
Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 92,7 % ni tashkil etadi.

Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 4,2 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 3,1 % ni tashkil etadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKT rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2020-yil yanvar-may oylarida)

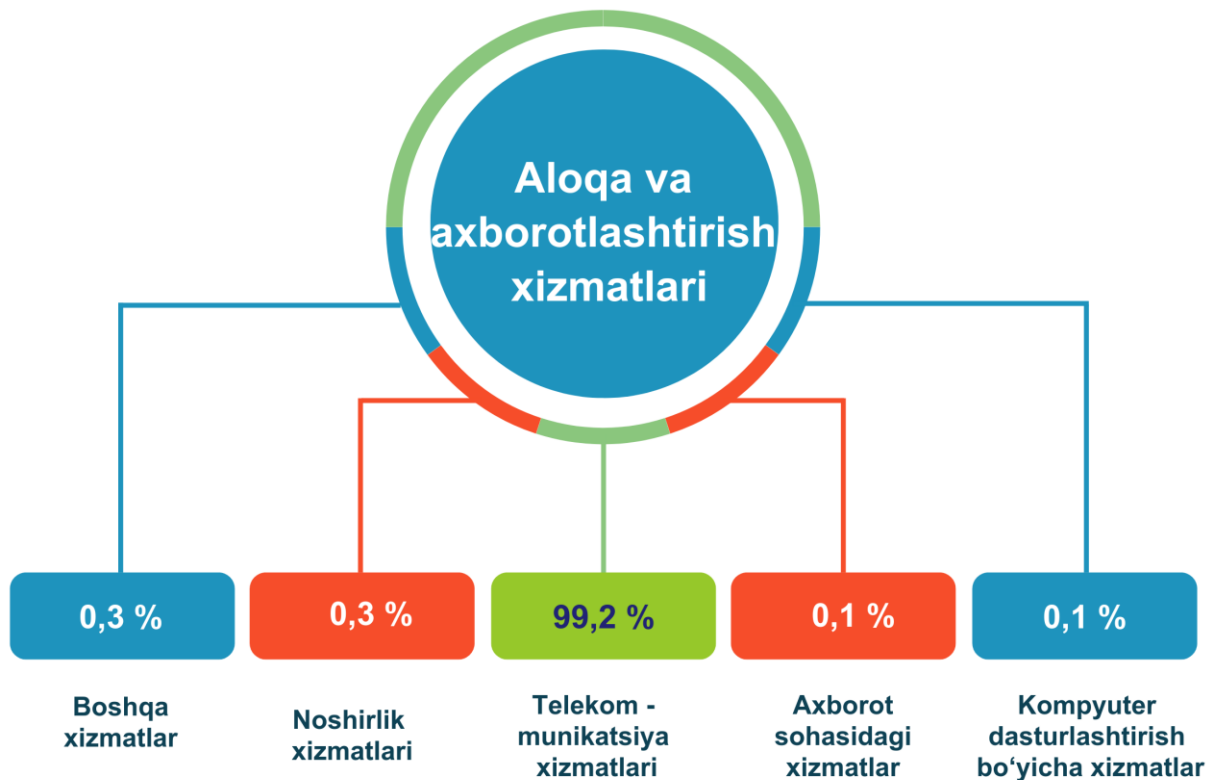
2019-yil yanvar-may oylariga nisbatan

2020-yil yanvar-may oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 92,7 mlrd. so'm darajasida belgilandi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 115,7 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmdagi ulushi 5,2 % ni tashkil etdi.

AKTdan faol foydalanish infratuzilmasi yuqori kadrlar salohiyati va yangi ko'inishdagi texnika va texnologiyalarga asoslangan.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2020-yil yanvar-may oylarida)

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 99,2 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 0,1 %, axborot sohasidagi xizmatlar - 0,1 %, noshirlik xizmatlari - 0,3 % va boshqa aloqa xizmatlari - 0,3 % ni tashkil etdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar
(2020-yil yanvar-may oylarida)

2020- yil yanvar-may oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 74,9 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 4,2 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 102,4 % ni tashkil etdi.

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2020-yil yanvar-may oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati atigi 78,1 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 49,0 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi atigi 2,8 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmi

49,0 mlrd. so'm

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi
5,5 mlrd. so'm

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar hajmi
43,5 mlrd. so'm

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi (2020-yil yanvar-may oylarida)

88,9 %

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar

Yashash bo'yicha xizmatlar

11,1 %

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning umumiy hajmidagi oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 88,9 % bilan ustunlik qiladi.

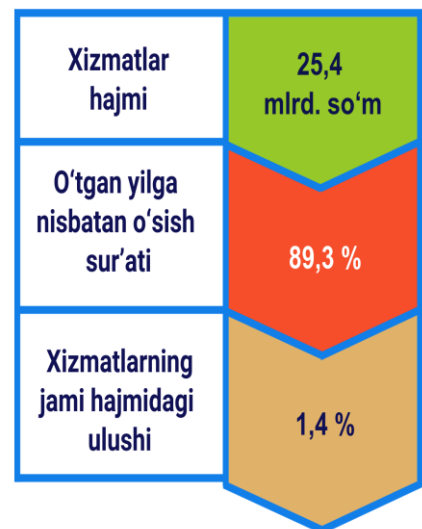
2020-yil yanvar-may oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 2,8 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'liqni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalari, stomatologiya, fizioterapevtik, gomeopatik poliklinikalar, kosmetologiya klinikalari, giyohvand moddalarni iste'mol qiluvchilarni davolash ambulatoriyalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (2020-yil yanvar-may oylarida)

2020-yil yanvar-may oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 25,4 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar umumiy hajmida ularning ulushi 1,4 % ni tashkil qildi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 89,3 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2020-yil yanvar-may oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1275,4 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 98,8 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi - 1 275,4 ming so'm

2019-yilning yanvar-may oylariga nisbatan

Ma'lumki, xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirish uchun eng muhim shartlardan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan bozor islohotlarining ijobiy natijalari xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish, jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal etishda uning rolini oshirish bilan uzviy bog'liqdir.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel: 72-221-51-27

72-222-79-69